

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 8.

SIBIUŪ, 15 AUGUSTŪ 1891.

Anulŭ XXII.

URME DE POESIAŖ POPORALAŖ ROMANAŖ DIN SECLULŖ ALŪ 16-lea.

Mitulŭ indicŭ ne povesteŖce : ÎnŖeleptulŭ Vulmiki trecŖndŭ odatŭ prin pŭdure, vede cum dobŖrŭ la pŭmŖntŭ unŭ vŖnŭtorŭ fŭrŭ inimŭ o cŭpriŖrŭ de lŭngŭ soŖulŭ ei. Cuprinsŭ de adŖncŭ jale începe înŖeleptulŭ a se plŭnge Ŗi tŭngui Ŗi plŭngerea sa se inchiagŭ într'o formŭ Ŗre-care ritmicŭ. Atunci apare deulŭ Brŭma, care încă a fostŭ martorŭ înfricoŖatei scene Ŗi îi cere mandŭ ca în metrulŭ acesta sŭ povestŖcŭ faptele însemnate ale trecutului. În vecinŭtate erau doi gemeni Lava Ŗi Kusa, pe acestia îi iubea Vulmiki din tŖtŭ inima Ŗi de dragulŭ lorŭ a compusŭ în versuri istoria tatŭlui lorŭ Rŭma, renumitulŭ eposŭ indicŭ : Rŭmŭyana.

AŖa esplicŭ mitulŭ indicŭ începutulŭ poeziei, care coincide cu începutulŭ durerii, bucuriei Ŗi a iubirii. „Ŗi multe dureri Ŗi puŖine plŭceri“. Prima expresiune omenŖscŭ a durerii a fostŭ poezia Ŗi prima poeziŭ omenŖscŭ a fostŭ : durerea. Poezia este parafulgerulŭ, care descarcŭ peptulŭ omenescŭ sbuciumatŭ de viforulŭ pasiunilorŭ, sdruncinatŭ de puterea durerii, poezia mŭngŭe pe cei desperaŖi, schimbŭ în uriaŖi pe cei slabi dea ingerŭ Ŗi liniŖteŖce sufletele agitate. Ca individulŭ aŖa Ŗi poporulŭ. Poporŭ fŭrŭ poeziŭ nu ne putemŭ închipui. Poporulŭ urmŭritŭ de sŖrte trebuie se aibŭ poeziŭ, în care sŭ dea cursŭ liberŭ tŭnguirilorŭ sale, poporulŭ resboinicŭ trebuie sŭ aibŭ poeziŭ care-ŭ înferbŭntŭ sŭngele spre fapte, cu unŭ cuvŖntŭ : ori ce

...racterü aibă poporulü, pe orî-ce gradü de cultură ar sta :
 poesiă trebuie se aibă, căci poesiă e sufletulü poporului, care-î
 susține limba și datinile strămoșesci și care pörtă în sine
 timbrulü sântitü de vécuri alü vieții interne a aceluï poporü.

Nu este decî tendința acesteï disertațiunii a dovedi că
 poporulü românü a avutü și în secululü alü XVI-lea poesiü.
 Nu! Poesiă poporului românü datézá dela momentulü for-
 mării limbei românesci. Limba a fostü mediulü în care po-
 porulü românü a datü espresiune simțemintelorü sale, cuge-
 țarilor sale, dar mai cu sémă dureriï, și acésta plângere s'a
 închiegatü inconsciü — ca și la Vulmiki — într'o formă
 ore-care hotărîită — în poesiă.

Tendința acesteï scrieri este, a indica dóuë urme de
 poesiă poporală română, aflátore în codicele din Radvány,
 numit Radvánszky, care conține poesiile lumestü a primului
 poetü liricü maghiarü, a lui Valentinü Balassi, baronü de
 Lékko. Acestü poetü, născutü la anulü 1551 și mortü la
 anulü 1594, este întemeiătorulü poesiiei lirice maghiare atät
 în privința formei cât și a conținutului; el este primulü
 poetü maghiarü, care pe basa poesiiei poporale a creatü o
 poesiă cultă maghiară, inaugurändü prin acésta o direcțiune
 nouă. Dar nu numai poesiă poporală maghiară a luat'o de
 basă la crearea formelorü nouë, ci și poesiü poporale germâne,
 croate, poloneze, turcești, italiane și româneșci, și la fie-care
 poesiă a indicatü după ce modelü a compus'o. Așa dăm
 de urma a dóuë poesiü poporale românesci. În convingerea,
 că datele acestea nu suntü cunoscute publicului nostru, cred
 că va fi de interes a comunica notițele respective din codice, *care
 sîntü* — până acum — *cele mai vechi urme de poesiă
 poporală română* cunoscute. Din secululü alü XVI-lea cu-
 nosceamü până acum numai dóuë date despre esistența poesiiei
 poporale române, una e cronică polonă a lui Martinü Stry-
 kowski, care descriind călătoria sa prin provinciile locuite de
 români, ȳice: „Mă încredințai eü însumi și auȳi de ajunsü
 în propriile mele urechi în tóte adunările acelorü popóre...

unde faptele ómenilorŭ renumiți sântŭ celebrate prin cãntece cu acompaniamentulŭ viórelorŭ, alãutelorŭ, cobzelorŭ și arfe-
lorŭ, cãci poporulŭ de josŭ se desfãtãzã preste mësura, ascultãndŭ marile vitejiŭ ale principilorŭ și voinicilorŭ.“¹⁾
A doua urinã se aflã în cronicã lui Urechiã din 1591, dupã compilațiunea lui Mironŭ Costinŭ, unde se ñice despre Aron Vodã cã-ï plăcea sã-și petrecã cu *jocuri, cãmpoeși și mãscã-
rici*.²⁾ La aceste se adaug acum cele douã notițe din co-
dicele Radvãnszky, cari sântŭ de aceea fõrte însemnate, fiindcã *sãntŭ primele care au susținutŭ titlulŭ* respective sujetulŭ a douã poesiŭ romãneșci. Codicele acesta l'a descoperitŭ so-
cietatea istoricã maghiarã cu ocaziunea excursiunii științifice din 1874 la Radvány în biblioteca familiei Radvãnszky de unde se derivã și numele codicelui. Cu descoperirea și con-
ținutulŭ acestui codice se ocupã Thály Kálmán în Nr. 1 al revistei lunare „Századok“ din 1875, ear codicele întregŭ s'a publicatŭ la însãrcinarea și pe spesele societãții maghiare istorice prin Szilády Áron la anulŭ 1879. Codicele datãzã dela finea seclului al XVI-lea și e compusŭ din manuscrip-
tulŭ originalŭ al lui Balassi de scriitorulŭ acelaia. Pe pagina 49—50 a acestui codice (Nr. XXIX) se aflã o poesiã intitulãtã: „*Carmen tenui nec pingui Minervae (?) compositum*“ ear sub titlu are notița unгурescã: „*compusã pe melodia cãntecului romãnesc: Savu nu (?) lãsa 'n casã fata*“.³⁾

Poesia maghiarã scrisã — pe basã notiței — în metrulŭ poesiei romãne este una din cele mãi avântate poesiŭ de amorŭ ale autorului. Versulŭ maghiarŭ se începe :

„Mint sik mezõn csak egy szãlfa, egyedül ugy élek.“
ear' ritmulŭ versului e urmãtorulŭ :

— ' — — / — — ' — // ' — — — / ' — /

¹⁾ Veđi Densușianu Ist. Limb. Iași 1885 p. 120 și Archiva ist. a Rom. I. II. punctũ 6, de unde e reprodusã acestã traducere. ²⁾ Densușianu I. c. ³⁾ „Szerzã a „SAVU ME (?) LASONKA AS SA FATA“ oláh énekre.“ Cum vedemũ textulŭ romãnũ e cãt se põte de greșitũ scris, așa încãtũ e greũ de reconstruitũ, atãtũ cuvântulŭ alũ doilea care põte fi „mã“ ! și „nu“ cãt și metrulŭ care nu ese de locũ la ivelã din aceste șese cuvinte. E de presupusũ cã decopiãtorulŭ n'a șciutũ romãneșce.

În decursul cercetărilor mele de până acum în direcțiunea acésta însă nu mi-a succes a descoperi nici o poezie populară română de unū conținutū seū de o formă analógă. Prin urmare e cestiunea încă deschisă.

Ér pe pagina 57—60 a codicelui sub nrulū XXXV e o poezie cu inscripțiunea maghiară: „*Acésta a scris-o atunci — când în urma necredinței nevestei sale, și-a adusū aminte de amoreza-î de mai nainte și a compus-o pe melodia aceluî cântecū românescū, în care fata română își deplânge oile rătăcite*“.¹⁾

Ritmulū e coriambic²⁾, șirulū constă din 8 silabe, corespunde ritmulū din poezia populară română:

Dis-o mândra / cătră mine
Eū mă ducū te / lasū pe tine.

Eatā decī aici avemū urma duorū poesii populare române din seculū al XVI-lea, care urme sūntū pentru literar-istorici de mare însemnătate.

Poesia primă (Nr. XXIX) a scris-o înainte de anulū 1584, căci atunci s'a însuratū poetulū, ér' poezia se ține de acea seriă, carea a scris-o înainte de a se însura — după cum ne spune copiătorulū manuscriptulū. Ér' poezia a două (Nr. XXXV) a scris-o între anii 1586 și 1589 când în urma nefericirii sale în viața casnică a luatū lumea în capū și a pribegitū mai bine de trei ani prin munții Transilvaniei, căutându-și consolare în romantica natură. Aici pribegindū din stână în stână a auđitū multe doine românesci, doiose și pline de jale, care aū lăsatū adâncă impresiune în înaltulū seū sufletū poeticū. Poetulū huiduitū de lume, părăsitū de femea care a iubit-o cu atâtū foc, pe care a eternisat-o în memoria poporului maghiarū în poesii atātū de frumoșe și adâncū simțite, dicū părăsitū de soția-i, urmăritū

¹⁾ „Akkor szerzett hogy az ő felesége idegensége miatt a régi szeretőin kezdett szívében meg indolni, arra az oláh notára, az mint az eltévedt juhokat siratja volt az oláh leány.

²⁾ Am căutatū se aflu textulū românescū alū doinei în care își deplânge ciobanulū oile pierdute — dar' fără succes, imi pare că poporulū nu mai cunoșce astăđi fără numai pré frumoșă melodiă.

pe nedreptul de némurile sale avare, cari n'au pregetat  a-  scorni   minciuna că a trecut  cu fiul  se  la religiunea musulmană, numai ca să p t  pune m na pe averea lui, în despera iunea ac sta a au it  melodiosul   jalnicul c ntec  rom nesc  în care  i  depl nge ciobanul  oile pierdute. C t  armoni  între internul  se  sbuciumat  de durerea pierderii   doina rom n !  i poetul    ciobanul  a pierdută tot  ce a avut  mai scump în lume  i am ndoi bată acum delurile   văile pl ng ndu- i durerea codrilor    st ncilor  seculare. Nu e dec  mirare, dac  poetul  ad nc  impresionată  i-a ales  pentru depl ngerea sor ii sale, aceea i melodiă, aceea i accente în care  i — suflete ce lui  nruditul  — cioban  se jelue ce.

Dar'  i din altă punct  de vedere s nt  noti ele aceste de mare însemnătate pentru noi. Tr im  astăzi între împregiurări, în care maghiarii t te ni le den g  cu tendin e șoviniste, strigă în gura mare c  pentru ridicarea  i cultivarea poporului rom n  ei au meritele cele mai mari, ei ne-au  nceput  literatura, ei ne-au  mbog  it  limba, ei ne desv lt   tiin a  i filologia, cu un cuv nt ; t te dela ei le avem .  r' ei dela noi — nimic, se  chiar dec  recunosc  câte ceva e mai mult  batjocură de c t seriozitate.¹⁾ Negre it  avem  multe dela maghiarii, nici că se p te altfel , căci acum e milenariul  dec nd locuim  la olaltă, dar'  i ei au dela noi —  i încă nu pu ine  i între altele avem aici un  izvor  autentică, care de sine vorbeșce, *care ne arată că poezia populară rom n  a avut   nfluen   asupra desv lt rii poeziei lirice maghiare*. Abstrag aici cu totul dela plagiarea se  mai corectă  is  furtul  melodiei rom ne, cu care au f cut  maghiarii fur re la espozitiunea din Paris, abstrag  dela ac sta, dar' accentuez  c  codicele Radv nszky ne arată lămurită cum doina ciobanului am avut-o deja în seclul  al  XVI-lea pre-când „Rep lj fecsk m“-ul lui Rem nyi încă nu exista.

Dr. Valeriu Branisce.

¹⁾ Ve i d. e. Edelspacher: „Oláh elemek a magyar nyelvben“. O pornografi  scientific .

CĂLUȘERULŪ JUCATŪ ÎN SECLULŪ ALŪ XVI-lea.

Între obiceiurile năstre, apucate din bătrâni, aflămŭ și joculŭ naționalŭ Călușerulŭ, care astăđi nu mai lipsesce la nici o festivitate națională. Cestiunea originii acestui danțŭ e încă deschisă, căci ca multe alte datine și obiceiuri d'ale năstre, așa și jocurile năstre nu s'aŭ luatŭ încă sub studiere mai serioasă. E probabilŭ însă că Călușerulŭ este o rămășiță din jocurile străbunilorŭ nostri romanŭ, executate primăvéra în onórea sórelui și a anotimpului. De atunci până astăđi a rămasŭ în poporŭ joculŭ cu tóte legăturile sale misterioase, care conservă sântenia acestui obiceiŭ străbunŭ. Precum și astăđi așa și în trecutŭ străinii care aŭ vėđutŭ joculŭ executatŭ de jucători buni totdeuna aŭ rămas fermecați de privirea lui, așa s'a întemplatŭ că și străinii și-l'aŭ însușitŭ.¹⁾ Unŭ astfelŭ de datŭ avemŭ, despre poetulŭ maghiarŭ Balassi (de care a fostŭ vorba și în notița premergătore) care în tinerețe a petrecutŭ multă vreme prin Transilvania, unde a avutŭ ocașiune a învăța acestŭ jocŭ naționalŭ românŭ. Ca tinerŭ de 21 de ani a luatŭ parte la festivitatea încoronării lui Rudolf (25 Septembrie 1572) unde după masă a jucat călușerulŭ, obținendŭ admirarea tuturorŭ celorŭ preșenți.

Despre acésta a luatŭ istoriculŭ ungarŭ Nicolaŭ Isthváni notița în opulŭ seŭ ²⁾ care notița lăsămŭ să urmeze aici:

Liber XXV, 1572. Inauguratio Rudolphi 25 Sept. 1572, Epulum Caesareum et Regium. . . . Remotis mensis juvenus militans, et illustrium virorum liberi adolescentes choreas in cavaedio domus duxere; inter quos Valentinus Balassius, Ioannis nuper in gratiam recepti filius, alterum et vigesimum

¹⁾ E lucru curiosŭ că n'a prelucratŭ încă nime călușerulŭ cât și celelalte jocuri ale năstre în baletŭ, unde altfelŭ chiarŭ și jocuri africane și asiatice aŭ ajunsŭ a fi prelucrate artisticŭ și executate.

²⁾ Nicolai Isthváni Panuoni, Historiarum de Rebus Ungaricis libri XXXVIII Ab Anno Chr. 1490 ad 1606. Editio Novissima, ad primam Coloniensem de anno 1622 emendatissime recusa. Viennae, Typis Ioanis Thomae Trattner sacrae caesaro-regiae Majestatis aulae typographi et Bibliopolae MDCLVIII.

natus anum (de 21 de ani) eo *genere saltationis*, quam nostris opilionibus *propriam et peculiarem* vulgus esterorum, omnibus aequae Ungaris comunem putat, *palmam obtinuit*, quum Caesar et Rex, caeterique Principes, illum veluti *Panes et Satyros imitantem*, modo *retractis*, mox *divaricatis in terram cruribus subsistentem*, modo *saluatim se attolentem*, sublimis e podio, non sine voluptate spectavissent. (Pag. 325—326).

Acestă danțu care după părerea *străinilor* e comună tuturor locuitorilor din Ungaria, după părerea *indigenului* Istvánfi însă e jocu specificu *pecurăresc*, nu pôte fi altulă decâtă *Călușerulă romănescă*, ce din descrierea danțului ese și mai evidentă la ivelă. Adaugându la aceste și împregiurarea că Valentinu Balassi a petrecut mai înainte mai multă vreme prin Transilvania și că cunoscea poporulă romănu cu datinele sale și literatura sa, credă că nu mai încape nici unu studiū specialū asupra cestiunii de față.

Dr. Valeriū Branisce.

DE UNDE A ÎNTRATŪ POVEȘTEA LUI „ARGHIR“ ÎN LITERATURA MAGHIARĂ.

(Înceiere).

Ne întrebămă acum, e cu puțința, ca ținele să nu sciă unde locuesce regina loră, căci Gergei o numesce apriatū „regina țineloră“ (tünderek királya)? Și apoi, cum vine piticulă în poveste, căci dacă urieșulă ară fi avutū de gândū să citeze la sine și pe pitică, atunci i-ar fi citatū pe toți, nu numai pe unulū, și încă pe celū schiopū, dela care mai puținū s'a pututū aștepta ceva?

Dacă luămū variantele romănescă la mână, lucrul se esplică numai decâtū. În unele adecă se adună *numai ținele*, care apoi 'și și dau deslușirile necesare, fiindū tocmăi de regina loră vorbă. Într'altelē din contră se adună *numai pitică*, și celū din urmă, care vine schiopătându, scie despre cetatea négră. Gergei se vede că a sciutū de ambele variante și din ambele a luatū câte ceva, fără se observe contradicerea.

Barac e mai precaută în punctul acesta, la elu vinu numai piticii, și fără îndoială că i-a luatū dintr'o variantă, căci altcum deū nu înțelegemū pentru ce s'arū fi abătutū dela Gergei *tocmai în punctulū acesta*.

Și eară-și, Barac vorbesce de 7 păuni, Gergei din contră de 7 lebede.

Nici aici nu putemū pricepe, pentru-ce s'a abătutū Barac de Gergei, dacă nu mulțimea de variante l'ar fi îndemnatū la acēsta, căci în variante se vorbesce întru adevēr când de lebede, când de păuni, când de porumbi, când de stele, dovadă că acēsta poveste a esistatū între Romāni înainte de Barac, și acēsta esistința la nici unū casū nu avemū de-a o mulțami luī Gergei, căci Gergei a fostū abia la începutulū secolulū nostru tradusū de Barac.

În schimbū Barac a făcutū într'altū locū unū lapsus. Anume elū ne spune, că Arghir ar fi plecatū *călare* în lume. În decursulū povestei se vede că 'și-a uitatū acēsta, căci noi numai auđimū nimicū despre calū. Acestū pasagiū e forțe instructivū, căci elū ne arată, cum povestea nōstră e alcătuită din diferite elemente:

Cum amū đisū, noi avemū variante, în care Arghir se đice că pleacă *călare* în lume. În aceste însă istoria cu cele trei obiecte miraculoase lipsesce consecuentū — cu totū dreptulū căci în casulū acesta ele sūntū de prisosū, calulū are aripī, e năsdravānū, prin urmare elū scie unde se află cetatea Ilenei, ci drumulū până acolo e primejdiosū, și primejdiile aceste Arghir le învinge tocmai prin calulū seu. În alte variante, ca la Gergei, lipsesce calulū, dar în casulū acesta întră obiectele miraculoase în compozițiune, căci altcum Arghir nici n'ar putea ajunge la Ileana Cosāndiana.

Atātū calulū năsdravānū câtū și obiectele miraculoase aparținū, cum am vėđutū diferitelorū cicluri de povesti din mitologie. Poporulū însă care 'și-a uitatū de înțelesulū primitiv alū acestorū mituri, le-a adusū în combinațiune unele cu altele, le-a închiegatū, dānd astfelū nascere la o mulțime

de variante. Atâtă Barac, câtă și Gergei au cunoscută mai multe variante ale poveștii noastre, dar le-au întrebuintat reu, căci altcum n'ar fi putut comite astfel de erori de compozițiune, cum vedem în povestile lor.

Cumcă mai ales Barac a avut cunoscință despre unele variante, dovedesce următoarea împregiurare. Poesia lui Barac e cu multă mai lungă, mai plină de detaieri, și scene. Acestă plusă cade pe contul împodobirii în descrițiune.

Și descrițiunea e intru adevăr frumósă simplă și curată, ici-colea gluméță o adevărată poveste populară. Și acum se luăm o altă scriere de alui Barac, bunăoră „*Risipirea Ierusalimului*“, epos în 9 cânturi: cugeți că veți pe un om înglodat în tină, care se chinue a eși la uscat, așa de greoi și neajutorat e în câte un loc — lucru firesc, căci aici n'a putut asculta din gura poporului, cum trebuie povestit.

Dar și cele trei obiecte miraculose din povestea noastră sânt schimbate și adaptate de fantasia poporului conform ideii fundamentale. În mitologie precum și în unele povești populare fiesce-carc obiectă își are puterea sa specială; *căciula te face nevedut, păpucii te duc în sbor, biciulă preface după placă ori ce obiectă în pētră*. În povestea noastră însă *tote trei lucrurile au una și aceeași putere de a te duce în sbor la locul dorit*. Și acēsta corespunde întocmai cu ideea fundamentală din poveste, căci Arghir nu doresce alta, decât se afle odată *cetatea negră*. Obiectele aceste primesc în variante numai atunci puterea lor specială când Arghir e nevoit a lupta cu lighiōne periculose.

Împregiurarea deci, că atâtă povestea lui *Gergei* câtă și a lui *Barac* e compusă din variante, ce le aflăm numai la poporul român, dovedesce cu siguranță, *că și isvorul lui Gergei este românesc*.

În cele de până aci ne-am basat totă numai pe deducțiuni. Se află însă chiar în textul unguresc pasage, care hotărit ne îndemnă a susține acēsta părere. Și anume

Gergei numesce încălțămintele miraculoase „*bocskor*“ (opincă). Noi scimă, că Ungurulă nu pörtă opincă, celă puțină aceste nu sântă încălțăminteă luă națională. Prin urmare Gergei a trebuită se i-a cuvântulă acesta din isvorulă, de unde a luată și povestea, și acestă isvoră nu pöte fi decâtă românescă, căci Românulă a făcută din opincă încălțăminte națională, așa că în povestile sale *chiar și ficiorilă de împărați pörtă opincă*. Se băgămă bine de sémă, cum alte popöre întrebuintază aceste trei motive. *Turculă* d. e. vorbesce de *pantofi, turbană* și *covoră*. Motivele deci sântă aceleași, dar *concretisarea* loră s'a făcută, așa dicëndă, *în spiritulă națională*, *Turculă* vorbesce de *turban*, fiindcă elă nu pörtă *căciulă*, Românulă vorbesce de *opincă*, fiindcă elă nu pörtă *păpucă nică cisme*, și Gergei, dacă n'ară fi luată povestea dela Română, ară fi trebuită ca *Ungură* se vorbescă de ori-ce număi de *opincă nu*.

Dar și măi lămurită vorbesce ună altă pasagiă în textulă ungurescă. Elă sună :

„Monda a szép leány; *Argire*, szerelmem“ 1).

După cum vedemă din context „*Arghire*“ e vocativulă. Dar în care limbă: În cea ungurescă sigură că nu. În cea italiană? Încă nu, căci limba italiană n'are vocativă, ară trebui deci se fie *nominativulă*. Însă nică *nominativulă* nu pöte fi, căci dela „*Arghirus*“ *nominativulă* ar trebui se sune, după spiritulă limbei italiene „*Arghiro*“. Ce formă e acesta dară? E *vocativulă românescă*, care dela cuvântulă „*Arghir*“ nu pöte suna altcum decât „*Arghire*“, și Gergei a întrebuintată acesta formă fiindcă așa a auđit-o și așa 'i se potrivea măi bine în ritmulă poesiei sale.

Ce facemă însă cu enunzierea luă Gergei, cumcă elă ar fi tradusă povestea luă Arghir din limba italiană?

Amă vedută, că pasagiulă respectivă e destulă de întunecată. Dar se admitemă că Gergei ară fi vrută întru adevăr

1) Adecă „Disa fata frumoasă, Argire iubitulă meu“.

se ȋică, cã elũ a scosũ acẽsta poveste dintr'o cronicã italianã, cum se are lucrulũ atunci?

Se ne întrebãmũ mai ıntãitũ, avut-a Gergei motive, a da acẽsta poveste de *italienescã* în locũ de *romãnescã*?

Respundemũ hotãritũ, avutũ! Se nu cugete cineva, cã dõrã din motive politice, ci din motive *curatũ literare*.

Decãnd expediþiunile cruciate aũ adusũ într'unu contactũ mai mare occidentulũ cu orientulũ, de atunci spiritulũ poeziei populare orientale a începutũ se strebatã i în Europa. Acestũ curentũ 'i a ajunsũ culmea în secolulũ alũ XV, i XVI, i țera mijlocitoare era *Italia*, aa cã acẽsta țerã a devenitũ *patria povetilorũ*.¹⁾ Totũ ce se producea i prelucra în „*genulũ*“ acesta, de ar fi fostũ de ori i unde, se ȋicea cã e provenitũ din Italia. „*Din cronicã italianã*“ era reclama cea mai bunã, ce se putea da unũ astfelũ de productũ literarũ — întocmai precum se dau astãȑi multorũ romane indigene „*etiquetta*“ de *franțiozesc*“ seũ „*englezesc*“.

E dreptũ, cã nici astãȑi nu scimũ cu siguranțã, *cine a fostũ Gergei, când i unde a trãitũ*. Pãrerea generalã a învẽtaþilorũ maghiari însẽ merge într'acolo, cã elũ e Transilvãnianũ¹⁾ i cã a trãitũ în secolulũ alũ XVI, adecã în acelũ secolũ, în care mania descrisã mai susũ a fostũ încã aa de puternicã, încãtũ elũ a urmatũ numai curentulũ de atunci, dacã a datũ povestea lui Arghir de *italianã*. i ca se nu se îndoescã nime în cuvintele sale, elũ se folosee i în descriere de astfelũ de terminĩ, cari aratã întru adevẽrũ spre Italia d. e. Cypresse, Orange, Dafin; apoi nume proprii ca: Acleton, Medena etc.

Cu tõte aceste e lucru invederatũ, cã aici avemũ de a face simplu cu o *apucãturã literarã*, obicĩnuitã i dictatã de spiritulũ timpului, în care a trãitũ Gergei.

În fine mai amintimũ faptulũ, pe care Ungurii nu i'lũ potũ esplica, anume, cã povestea lui Arghir între Ungurii din

¹⁾ V. Gustav Heinrich op. cit.

Ardélü e cu multü mai lăţită şi mai cunoscută, decâtü între Unguriü din Ungaria proprie ¹⁾. Noi scim cauza; fiindcă în Ardélü Unguriü trăescü în contactü mai mare şi nemijlocitü cu Româniü, decâtü Unguriü din Ungaria proprie.

Pe basa acestorü criterii susţinemü, că *Unguriü au im-
prumutatü povestea lui Arghir dela Româniü.*

Georgiü Popü.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 285/1891.

Procesü verbalü

alü comitetului Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românü, luatü în şedinţa dela 3 Augustü n. 1891.

Preşedinte: G. Bariţiü. Membriü prezenţi: Dr. Il. Puşcariü, vice-preş., I. G. Popü, Leont. Simonescu, I. Creţu, G. Candrea, cassarü, I. St. Şuluţiü, N. Toganü, bibliotecarü.

Secretarü: Dr. I. Crişianü.

113. Secretarulü II. presentă proiectulü de raportü alü comitetului cătră adunarea generală a Asociaţiunii despre activitatea sa în anulü administrativü 1890. (Ex. Nr. 227/1891).

— Se primesce în textulü alăturatü, avëndü a fi prezentatü adunării generale, ce se va ţine la 4/16 Augustü a. c şi ðilele următore în opidulü Haşegü.

Nr. 114. Secretarulü II, raportéză asupra cererilorü intrate la concursulü de sub Nr. 178/891 pentru ocuparea unui postü de învăţatorü la scóla civilă de fete cu internatü a Asociaţiunii (Exh. Nr. 234, 252, 255, 258, 278, şi 279) 1891.

— Postulü de învăţatorü pentru alü căruü îndeplinire s'a scrisü concursü, se confere dlui Ioanü Popoviciu, fostü învăţatorü şi directorü a scólei de fete susţinute de „Reuniunea femeilorü române din Sibiiü“, provëdutü cu documentulü recerutü despre cualificaţiunea cerută prin legea statului (Ş. 103 a art. de lege XXXVIII din 1868) pentru ocuparea de posturi de învăţatori la scólele civile după unü anü de probă, aplicarea dlui Ioanü Popoviciu va deveni definitivă, conformü Ş. 9. din statutulü de organizare. În anulü de probă alesulü va trage salariulü şi banii de quartirü, ce se cuviniü învăţatorilorü ordinariü provisorii.

¹⁾ V. Gustav Heinrich op. cit.

Nr. 115. Secretarul II. raportază asupra cererilor întrate la concursul de sub Nr. 178/1891 pentru ocuparea postului de guvernantă la internatul împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii. (Ex. Nr. 231, 242, 246, 250, 256, 264, 277 1891).

— De guvernantă la internatul împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii se alege domnișoara Cornelia Ciceiu din Sighișoara.

Nr. 116. Secretarul II. raportază asupra petițiilor pentru stipendii, cari au intrat la comitetul în urma concursului de sub Nr. 188 a. c. anumit la 14 stipendii de câte 50 fl. pentru anul școlar 1891/92 pentru eleve, cari vor fi adăpostite în internatul împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii, au intrat în termenul fixat 12 cereri. Avându în vedere motivele cuprinse în cererile provocate (Ex. Nr. 226, 238, 251, 257, 265, 266, 267, 273, 274, 275, 276 și 281).

— Se votază câte un stipendiu de 50 fl. pentru anul școl., 1891/2 următoarelor eleve, și anume:

Silvia Tămașu (Miculescu) din Somcuta mare; Lucreția Bunea din Sibiu; Victoria Crișan din Diomal; Valeria Degan din Vețel; Veronica Petruțu din Tăuni; Aurelia Bojor din Ardon; Veturia Ivan din Sibiu; Viora Miloșu din Bozovici; Silvia Piso din Săcărâmb; Lucreția Calefariu din Seliște.

Nr. 117. Casarul Asociațiunii, dl G. Candrea prezintă rațiociniul Asociațiunii pe anul 1890.

— Rațiociniile prezentate se predau spre cenzurare unei comisiuni în persoana dlor I. St. Șuluțu și L. Simonescu.

Nr. 118. Dl L. Simonescu, urmându în tocmă însărcinării primite sub Nr. 217/1891, raportază asupra rațiociniilor școlii de fete a Asociațiunii pe anul școlar 1890/91. La propunerile dlui raportor, comitetul decide. (Ex. Nr. 284/1891).

1. Raportul se ia spre știință și direcțiunii dela școala Asociațiunii i se dă absolutorul.

2. Direcțiunea școlii se îndrumă a compune pe viitor rațiociniul în strictă conformitate cu budgetul, eliminându toate acelea poziții, cari nu aparțin la rațiociniul școlii precum sânt speșele particulare ale elevelor pentru îmbrăcăminte, materii seș stofe pentru lucru de mână, honorarie pentru studii facultative cum este musica instrumentală și dapoul, a caror coperire depinde imediat dela voia părinților, și a face comparațiune cu preliminarul la fiecare pozițiune.

3. Direcțiunea școlii se îndrumă a stăru pe lângă încasarea restanțelor, a achita conturile și a limpedi cestiunea cu o sumă de 79 fl. care e necontată și neachitată.

4. În preliminarul pro 1891/92 se va lua :

a) saldul casei cu 44 fl. 80 cr.

b) restanța din 1889/90 la eleva Paraschiva Branea cu 21 fl.

c) restul din saldul casei 1888/9 cu 38.

d) o restanță mai veche la eleva Munténu.

5. Direcțiunea școlii primesce însărcinarea a compune nesmintit în decursul acestui an întregul inventar despre obiectele fondului instituit al școlii pe baza rațiociniilor anterioare.

Nr. 119. În legătură cu cele cuprinse la punctul precedent se hotărăse.

— Dlă L. Simonescu primesce însărcinarea a compune și present acestui comitet la timpul său în conlucrare cu dlă casară G. Candrea un proiect de buget pentru școla civilă de fete cu internat a Asociațiunii pe anul 1891/92.

Nr. 120. Președintele Asociațiunii notifică comitetului, ca dna Ana Manguică a trimis din biblioteca regretatului ei soț pe sēma bibliotecii Asociațiunii 5 lădi pline de cărți.

— Cu mulțumită spre sciință. Bibliotecarul primesce însărcinarea a ridica cărțile dela gară și a le încorpora la biblioteca Asociațiunii făcēndu la timpul se raportu.

Sibiiu, d. u. s.

G. Barițiu m. p.
președinte.

Dr. Ioană Crișianu m. p.
secretarū II.

Verificarea acestui proces verbal se încrede d-lorū :
Ios. St. Șuluțu, I. G. Popū, L. Simonescu.

S'a cetitū și verificatū. Sibiiu în 5 Augustū n. 1891.

Ios. St. Șuluțu m. p.

I. G. Popū m. p.

L. Simonescu m. p.

Nr. 305/1891.

Procesū verbalū

alū comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, luatū în ședința dela 10 Augustū n. 1891.

Președinte: G. Barițiu. Membrii presentī: Dr. Il. Pușcariū, vice-preș., Ioanū Popescu, I. G. Popū, L. Simonescu, G. Candrea cassariu, N. Toganū bibliotecarū.

Secretarū: Dr. I. Crișianū.

Nr. 121. Comisiunea în persōnele dlorū I. St. Șuluțiu și L. Simonescu, exmisă din partea comitetului priu conclusulū dto 3 Augustū a. c. Nr. prot. 117 pentru revisuirea rațiociniilor casei Asociațiunei pro 1890 raportēzā despre revisiunea făcutā, arētāndū că aū aflatū tōte în bunā ordine. (Ex. Nr. 304/1891).

— Raportul comisiunii se ia la cunoștință ear rațiociniile se declară de revădute și aprobate, avându a fi transpuse adunării generale, ce se va ținea în Hațeg, spre revisiunea finală și estradarea absolutorului.

— Să se ia măsurile de lipsă în privința inventăriii bibliotecii și în privința satorirei inventariului la școla de fete.

În necsă cu cercetările despre originea și destinațiunea fundațiilor să se inițieze posibila contopire a unor fundațiuni și deposite împrorii cu fondul Asociațiunii. Se dispune ștergerea pretensiunilor la Emilianu Popovicu și Adamu Szilágyi.

Nr. 122. Cassarul Asociațiunii, dlă G. Candrea presentă proiectul de budget al Asociațiunii pro 1892. (Ex. Nr. 304/1891).

— Proiectul de budget al Asociațiunii pro 1892 se primesce în testul alăturat, avându a fi presentat adunării generale pentru aprobare și satorire definitivă.

Nr. 123. Dlă Simeonă Pasca notară cercuală în Sălciva de jos, se rōgă pentru a se acorda pe séma fiicelor sale Cornelia și Sabina câte un stipendiū de 50 fl. vrëndū ale adăposti pe ambele în internatulă împreunatū cu școla civilă de fete a Asociațiunii (Ex. Nr. 303/1891).

— Rugarea dlui Simeonă Pasca se încuviințază acordându-se fiicelor sale Cornelia și Sabina câte un stipendiū de 50 fl. pentru anul școlar 1891/2.

Nr. 124. Președintele Asociațiunii, dlă G. Barițiu transmite o colecțiune de documente din anii 1848—1849 aflate în cassa fericitului Avramū Iancu după mórtea lui, date de cătră comisarulă însărcinatū cu inventarea, în grija și în respunderea dlui Anania Moldovanū, transpuse de cătră acela, înainte de mórtea sa, veruluș seu Silvetru Moldovanū, și de acesta trimise în originalū dlui președinte spre a fi păstrate la Asociațiune după-ce se publicaseră în „Gazeta Transilvaniei“ din acesta (Ex. Nr. 263/1891).

— Cu mulțumită spre sciință, avëndū documentele a fi puse în Archiva Asociațiunii transilvane alături cu alte documente de valóre istorică câte se mai află și câte vorū mai ajunge în posesiunea Asociațiunii spre conservare și folosire.

Sibiiū, d. u. s.

G. Barițiu m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișianū m. p.
secretarū II.

Verificarea acestui procesū verbalū se încrede d-lorū:
Ioanū Popescu, Leontinū Simonescu, I. G. Popū.

S'a cetitū și verificatū. Sibiiū, în 11 Augustū n. 1891.

Ioanū Popescu m. p. Leontinū Simonescu m. p. I. G. Popū m. p.

Raportū generalū

alū comitetulū Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū despre activitatea sa în decursulū anulū 1890.

Onorată adunare generală!

Voindū a satisface prescrielorū §-lui 32 lit. g din statute și conclusulū adunării generale din anulū 1882 dela Dejū pt. prot. 33, comitetulū instituitū în adunarea generală din anulū 1889 dela Făgărașū își ia voia a presenta onoratei adunări generale următorulū raportū despre activitatea sa în timpulū dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1890.

I.

Despre ședințe.

Conformându-se prescrielorū §-lui 30 al. 1 din statute, comitetulū a ținutū și în anulū de gestiune 1890 în tótă luna câte-o ședință, și fiindcă și în anulū acesta aū obvenitū casurī de urgență, în unele lunī elū s'a vėđutū necesitatū a se întruni în câte două și chiarū în câte trei ședințe, ținendū astfelū cu totulū 20 ședințe: 13 înainte de adunarea generală din Reghinū și 7 după acéstă adunare.

În ședințele sale, comitetulū a fostū cu necurmată atențiune la împlinirea datorințelorū, ce i le impunū prescriesele §-lui 32 din statute, căutandū a susține vađa și a promova interesele Asociațiunii. Elū a făcutū la timpū dispozițiunile pentru esecutarea concluserū adunării generale din anulū 1890 și a luatū măsurile de lipsă pentru folosirea sumelorū votate în budgetū cu privire la administrațiune, la spriginirea de studenți și învățacei de meserii, la edarea organului Asociațiunii precum și la susținerea școlei de fete, resolvindū în acelașū timpū și curențiile intrate.

1. Stipendiile și ajutóarele conferite în anī premergătorī s'aū lăsatū, până la unulū, în folosirea respectivilorū

stipendiști și ajutorați, cari n'au terminat încă cursul învățătorei, dar au dovedit progres în îndestulitor și purtare morală corespunzătoare. Unu singur stipendiu au venit în vacanță în decursul anului 1890, anume stipendiul din fundațiunea „Rîurénă“, pentru care s'a scrisu la timpul s'eu concursu, fiindu conferit unuia dintre tinerii însemnați în conspectulă alăturat sub $\cdot\frac{1}{4}$ la acestu raportu.

a) Stipendiul de 100 fl menit pentru tineri, cu preferință din munții apusenți ai Transilvaniei, cari aru voi a se perfecționa în o măestrie de lemnăria mai desvoltată, care stipendiu se votase condiționat învțăcelului Florentinu Corcheșu, s'a putut libera în decursul anului 1890, după-ce numitul tineru a corespuns pe deplin cerințelor.

b) Mulțumită onoratei adunări generale din anul 1890 a acționarilor institutului de credit și economii „Albina“ în Sibiiu, comitetul a fost în poziția a vota și pentru anul școlar 1890/1891 stipendii de câte 50 fl. v. a. la 10 respective 11 eleve de părinți mai săraci, cari eleve au fost adăpostite în internatul împreunat cu școla civilă de fete a Asociațiunii.

2. În ceea-ce privesce esecutarea concluseru luate în adunarea generală din anul 1890, comitetul își ia voia a schița starea lucrului după-cum urmază:

a) Însărcinării primate de a se îngriji, „ca casa din lăsământul fericitului Avramu Iancu să fie locuibilă și locuită“, comitetul a satisfăcut așa, că a dispus a se introduce tôte reparaturile de lipsă. Tôte încercările comitetului, de a și închiria acéstă casă au remas fără rezultatul dorit și acésta din lipsă de chiriași în partea locului. În timpul din urmă s'au inițiat pertractări seriose pentru vinderea realităților din lăsământul Avramu Iancu; succedându numitele pertractări, comitetul va afla arangiamentele de lipsă, ca casa, care nu pôte forma obiectu de vindere, să fie locuită și astfel ferită de ruinare. Amintim la acestu loc, că cauza lăsământului de sub întrebare e acum deplin limpețită.

b) Ce privesce însărcinarea primită, de a iniția o legătură câtu mai strinsă între deosebitele părți ale corpului Asociațiunii și prin lucrarea într'acolo, ca pe viitoru deosebitele despărțeminte să fiă reprezentate la adunările generale ale Asociațiunii celu puținu prin câte doi membri din sînulü lorü, comitetulü nu a întărđiatü a o duce în deplinire, adresându-se de cu timpü cătră tóte organele Asociațiunii și, mănecändü dela enunțiațiunile celorü mai multe despărțeminte făcute în máteria acésta, elü crede, că ideea reprezentării arătate se va popularisa din ce în ce totü mai multü.

c) Comitetulü a fostu mai departe însărcinatü să esecute conclusulü adunării generale de cuprinsulü: ca din sumele de câte 1000 fl. votate pentru anii 1890 și 1891 în scopulü înavușirii literaturii nóstre și îndeosebi în scopulü încuragierii și a desvoltării literaturii menite pentru poporü, să premieze și să tipărescă scrieri și broșuri întocmite anume pentru poporü din agricultură, igienă etc., avëndü acele broșuri a forma „biblioteca poporală a Asociațiunii transilvane“. În scopulü esecutării acestui conclusü, după cumpăniri serióse, comitetulü a aflatü a escrie deocamdată ca de începutü concursü la premii pentru cele mai bune lucrări asupra următórelorü dóue teme: „*Economia nóstřă după comasare*“, și „*Higiena copilululü dela nascere până la anulü alü 7-lea alü etățir*“; apoi la unü premiü pentru cea mai bună culegere de poesii, basme (povești) și datine populare alese și până acum nepublicate. Totü în scopulü arătatu a destinatü comitetulü suma de 400—500 fl. v. a. pentru a premia din ea cele mai bune studii scientifice, ce i se vorü presenta asupra unorü teme alese liberü de autorii din ramulü istoricü, saü epigraficü, saü filologicü, cu deosebire în ceea-ce privesce trecutulü și presentulü poporulü românü și alü păméntulü, pe care locuimü. La concursulü scrisü aü intratü în terminulü fixatü (30 Iunie a. c.) 9 lucrări și anume 5 colecțiunii de poesii, povești etc., 1 tractatü istoricü, 1 tractatü din economiă și 2 tractate despre igiena copilululü. Aceste lucrări s'aü datü spre censurare unei comisiunii și comitetulü

nu va întârzia a se pronunța în meritul lor și a decerne eventualu premiile stabilite îndată-ce va primi raportul comisiunii exmise, la totu casul însu încă înainte de încheerea anului curentu.

3. Totu la acestu titlu să cuvine să Vă raportămă despre o cestiune de cea mai mare importanță pentru noi.

La 4 Augustu 1890 comitetul Dvostră a fostu surprinsu prin scirea, că inginerul *Ioanū Olténū*, de nascere din Cojocna în Transilvania, mortu în aceeași zi în Galați, în România, a lăsatu prin testamentu Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū unū legatū de 100,000 lei, ear la 9 Septemvrie 1890 acestu comitetu a fostu în plăcuta pozițiune a constata, că, mulțumită energicei întreprinderi a președintelui George Barițiu, legatul a intratū la cassa Asociațiunii deja la 24 Augustu 1890, după detragerea competenței erariale de 9% și a altorū spese, în suma de 90,000 lei în hârtii de valoare, rentă cu 5% în aurū.

Testamentul, pe basa căruia ne-amū declaratū, că primimū legatulū, conține următoarele condițiuni:

a) venitulū capitalului testatū pe celū dintăiū anū după mórtea testatorelui să se distribue între nepoții acestuia;

b) venitulū capitalului numitū pe anulū alū doilea și cel următorī să se întrebuinteze așa, ca 50% să se capitalizeze, 40% să se cheltuască „pentru învățatura poporului Românū propriu și gr. or. și gr. cat. în Transilvania“, ear restulū de 10% să se distribue în modū egalū școlei greco-orientale și celei greco-catolice din opidulū Cojocna, loculū natalū alū testatorelui. Venitulū menitū pentru nepoții testatorelui a intratū deja la cassa Asociațiunii și se va da destinațiunii lui îndată ce se vorū fi eruatū în modū esactū aceia, căroro li se cuvine, ceea-ce președintele Asociațiunii, dlū G. Barițiu, în calitate de executorū testamentarū, a și inițiatū și o urmăresce cu cunoscuta-i energiă. Cu 1 Octomvrie a. c. venitulū acestui legatū se va putē preda propriei destinațiunii. Scopurile speciale, pentru care vorū avē să se folosescă cele 40%,

se voră fixa mai de aprăpe în „actulă fundatānală“, care este în lucrare.

Este vrednică de deosebită năstră recunoscință acela, care, deși departe cu trupulă de ai seă, cu sufletulă este și trăesce în mijloculă loră. Fericitulă Ioană Oltănă a fostă departe de noi cu trupulă, cu sufletulă însă a fostă, a simțită și a viețuită cu noi, dovadă nobila sa faptă, prin care și-a ridicată ună monumentă neperitoră în inimelă năstre.

4. Totă acă e loculă să Vă notificămă și o altă faptă generosă, ce privesce de aprăpe Asociaținea năstră și e înrudită cu cea espusă la punctulă precedentă. Dlă Dr. Aureliă Maniă, notară publică reg. în Oravița, care în anulă acesta a petrecută mai multe zile în Sibiiă și a cercetată între altele și școlă Asociațunii, satisfăcută de cele ce le-a văđută la acestă institută, s'a oferită a contribui, până când va fi în viață, pe fie-care ană cu suma de 200 fl. v. a. la susținerea școlăi. Suma acăsta, până când va cere trebuința, va fi a se distribuă ca ajutore de 50, 100 seă 200 fl. v. a. între eleve interniste de părinți mai lipsiți sau cu familiă mai numerosă, ear când astfelă de ajutore nu voră mai fi necesare, numita sumă se va întrebuița spre alte scopuri ale școlăi. Donatorulă nu 'și-a rezervată nici ună dreptă. Baniă voră intra la cassa Asociațunii în fiă-care ană deodată, înainte de 1 Septemvre. — Comitetulă luândă la timpulă seă actă de acăstă faptă nobilă, 'și-a exprimată mulțumita sa față cu generosulă donatoră, dlă Dr. Aureliă Maniă, și a hotărîtă să se facă notificare și onoratei adunări generale a Asociațunii, ceea-ce prin acăsta ne grăbimă a împlini.

5. Ca de încheere la acestă titlu ne luămă voia a Vă face împărtășire și despre o altă hotărîre a comitetulăi Dvăstră, luată în decursulă timpulă despre care vă raportămă. Încă în primii ană ai existenței Asociațunii transilvane oferise dlă septemviră în pens., Ioană cav. de Pușcariu, acestei Asociațunii spre publicare o colecțiune de documente importante pentru istoria năstră. Comitetulă Dvăstră, revenindă în de-

cursulă anului asupra aceluî ofertă, 'l-a primită și a dispusă succesiva tipărire a colecțiunii, așa ca aceea să se pótă termina în decursă de 5—6 ani. În vederea, că colecțiunea de sub întrebare este și ea o lucrare din cadrulă aceloră lucrări, pe cari le prevede pentru premiare concludulă adunării generale a Asociațiunii din anulă trecută, prin care s'a votatū suma de 1000 fl., comitetulă a hotărîtă, ca spesele de tiparū ale colecțiunii să se acopere succesive din suma numită de 1000. v. a., avëndū a se osebi din acésta în scopulă arétatū în decursă de 5—6 ani în fie-care anū câte 250—300 fl. v. a. Colecțiunea se află sub presă; tomulă I. va apăre în curëndū.

II.

Despre școla Asociațiunii.

1. Școla civilă de fete cu internatū susținută de Asociațiune a formatū și în decursulă anului espiratū objectulă deosebitei interesări a comitetulă.

Condusă de aceleași puteri ca și în anulă trecută, școla noastră a fostă cercetată în anulă scol., 1890/1 de 59 eleve ordinare și 3 eleve estraordinare. Internatulă împreunatū cu școla a adăpostitū în anulă acesta 49 eleve, dintre care 40 aū frecuentatū școla noastră, eară 9 școla elementară a „Reuniunii femeiloră române din Sibii“.

Învățământulă 'l-aū provăduțū și în anulă scol. 1890/1 puterile didactice instituite mai nainte, cu singura schimbare, că fosta învățătore, d-șóra Victoria Filipescu, care și-a cerută demisiunea, a fostă înlocuită prin d-șóra Elisa Nasta, absolventă a școlei de industriă din Clujă.

Cu finea anului acestuia școl., comitetulă s'a vėduțū necesitată a escrie concursă pentru ocuparea postului de învățatoră, devenitū vacantū prin îndepărtarea d-nului Dr. P. Spanū.

Mersulă învățământulă a fostū în decursulă anului școl. deplină satisfăcatoră, ear starea preste totă a școlei și a internatulă a fostū deplină mulțămitore. Școla continuă a fi în progresă. Date mai detaiate cu privire la întocmirea și

mersul școlii și a internatului se cuprind în programa, din care alăturăm un exemplar sub $\frac{1}{2}$

Aici e locul să Vă amintim, că dreptul de publicitate pentru școla noastră ne este asigurat, îndată ce și puterea a 3-a didactică ordinară va întruni calificațiunea prescrisă în §. 103 art. de lege 38 din 1868.

2. Starea economică a școlii de asemenea se îmbunătățește an de an, reclamându subvențiuni totu mai mici din partea Asociațiunii.

Rațiociniile școlii și ale internatului pro 1890/1 prezentate de direcțiune, din cari se vede, că în decursul anului numit venitele (inclusive subvenția de 100 fl., ajutorul de 500 fl. dela institutul de credit și economii „Albina“ din Sibii și 306 fl. 56 cr., dați de Asociațiune pentru investițiuni pro 1889/90) au atins suma de 16,452 fl. 66 cr., ear erogațiunile suma de 16,407 fl. 86 cr., au fost date spre censurare unei comisiuni din sinul comitetului și s'au aflat în ordine.

3. Înainte de a încheia acestu titlu ne luăm voia a vă face împertășirea, că comitetul D-vostă, întemeiat pe dreptul ce i-lu dă „Statutul de organizare al școlii“ (§. 9. lit. b. al. 5) și vrându a întemeia la școla noastră unu corp învțătorescu stabilu și bine calificatu a luat hotăriri, în urma cărora, pe viitoru, puterile didactice dela școla noastră voru fi totu atatu de bine situate ca profesorii mai bine plătiți dela școlele medii romănesci din Transilvania.

III.

Administrarea averii Asociațiunii.

1. Administrarea averii Asociațiunii s'a efeptuit și în anul de gestiune 1890 pe lângă observarea evidenței și a controlii corăspunđetore. Taxele de pe la membri încurgu multu mai regulatu ca în trecut, mulțumitu laudabilulu zelu, pe care lu desvöltă direcțiunile și comitetele celoru mai multe despărțeminte.

2. În alăturare sub $\frac{1}{3}$ ne permitem a prezenta onoratei adunări generale rațiociniul pre anul solar amintit (1890), pregătit de cassarul Asociațiunii, dnul Gerasim Candra, dimpreună cu un raport special al acestuia referitor la rațiociniul și la rezultatele obținute.

Din rațiociniul se vede, că în decursul anului 1890 venitele Asociațiunii au fost 52,136 fl. 93 cr., eroagațiunile au fost 9757 fl. 78 cr. Starea averii a fost la 31 Decembrie 1890 de 161,727 fl. 58 cr., mai mult decât în anul precedent cu 46,592 fl. 02 cr. Întraga avere administrată de comitetul Asociațiunii a fost la același termen de 179,188 fl. 75 cr. Suma depositelor a fost la 31 Decembrie 1890 de 3,597 fl. 11 cr. Se arată mai departe, că din venitele încassate sub diverse titluri s'au acoperit nu numai trebuințele budgetare, ci și o parte însemnată din datoria veche, contrasă la institutul „Albina“ decând cu clădirea și adaptarea edificiului școlii de fete cu internat, astfel că contul curent al nostru s'a încheiat cu 31 Decembrie 1890 numai cu 2670 fl. în favorul institutului numit; cu 30 Iunie a. c., după-cum aflăm, contul curent s'a încheiat cu suma considerabilă de 1232 fl. 60 cr. v. a. în favorul Asociațiunii transilvane, mulțămită special însemnatelor colecte întreprinse în favorul școlii noastre de dl. Partenie Cosma, directorul institutului „Albina“. Tot din venitele încassate s'au achitat, după-cum se arată în rațiociniul, și spesele avute cu diferite investițiuni și impozite nouă etc.

Comisiunea însărcinată cu revisuirea rațiociniului l-a aflat exact și în conformitate cu registrele și documentele justificative.

3. La cele espuse la rațiociniul adaugem, că afară de venitele ordinare în decursul anului 1890 au intrat la casa Asociațiunii:

a) Suma de 90,000 lei, legatul făcut de fericitul Ioan Oltén (vezi la alt loc: Tit. I. pt. 3);

b) suma de 500 fl. v. a. dela institutul de credit și economii „Albina“ pentru trebuințele curente ale școlii de fete;

c) suma de 500 fl. totă dela institutul de credit și economii „Albina“ pentru crearea à 10 stipendii de câte 50 fl. pentru eleve adăpostite în internatul Asociațiunii;

d) suma de 5351 fl. 75 cr. intrată din colectele făcute de d-nul Partenie Cosma, directorul institutului „Albina“;

e) suma de 300 franci (138 fl. v. a.) legată făcută Asociațiunii transilvane de fericitul Constantin I. Popazu, fostu comerciant în Brașov;

f) suma de 100 fl. donată de dl Ludovic Simon, mare proprietar în Sângeorgiul de câmpie, în scopul de a se cumpăra din ea câte o mașină de cusut pe sēma școlii Asociațiunii și a școlii de fetițe din Blaju, ceea-ce s'a și făcut.

g) prețul mai multor esemplare din broșura „Graiul ardelenesc în raport cu limba și literatura de preste Carpați“ oferită (în 480 esemplare) de autorul ei, dl Dr. A. Șuluț Cărpinișan, în folosul școlii Asociațiunii.

4. În legătură ne luăm voia a Vă aminti, că în decursul acestui an comitetul D-vostre s'a vădit îndemnat în întemeia un fund nou „Întru amintirea repositărilor“ cu destinațiunea de a servi scopuri culturale. Acest fund e ad de 297 fl.

5. În legătură cu rațiociniul pro 1890 ne luăm voia a Vă presenta proiectul de budget pro 1892 sub $\frac{1}{4}$

IV.

Membrii Asociațiunii.

a) Membrii ai Asociațiunii au fost în anul 1890, ținându contu singuru numai aceia, cari au solvit taxele la timp:

1. fundatori 84.

2. ordinari pe viață 156.

3. ordinari cu taxe anuale 340.

Între membrii arętați nu se află și cei însemnați în lista alăturată sub $\frac{1}{5}$ ca însinuați dela adunarea generală dela Reghină încóce până la finea anului 1890 și dela 1 Ianuarie 1891 până la presenta adunare generală. Conținutul listei alăturate e dovadă, că interesul față cu Asociațiunea transilvană e ađi generalu, mai alesu în sinulu inteligenței nóstre.

b) Dintre membrii Asociațiunii aų reposatú în decursul anului 1890 și până la acéstă adunare generală, întru câtú dispunemú de datele respective, cei înduși în lista alăturată sub $\frac{1}{6}$ Din acéstă listă onorată adunare generală va binevoí a observa, că în decursul timpului și dintre membrii comitetului s'a mutatú unulú la cele eterne, și anume fericitulú Ilie Măcellariu, fostú consilierú guvernialú în pensiune.

V.

Biblioteca Asociațiunii.

Biblioteca Asociațiunii a constatú la finea anului 1890, conformú raportului bibliotecarului, din 1989 opurí, 4958 tomurí și 4237 broșurí. Sporiulú a provenitú, ca și în aní precedentí, din donațiuni și întrări în schimbú dela Academia de sciințe din Budapesta, dela Academia de științe din Viena, dela Academia română din Bucuresci, dela Universitatea sásescă din Sibiiú, dela „Verein für siebenbürgische Landeskunde“ în Sibiiú, dela biblioteca națională din Florența și Roma.

Vrednice de amintire suntu donațiunile în cărți făcute de președintele Asociațiunii, de dl senatorú G. G. Meitaní în Bucuresci ș. a.

Dintre scrierile periodice aų încursú gratuitú : „Telegrafulú românú“, „Tribuna“, „Gazeta Transilvaniei“, „Fóia Ilustrată“, „Luminătorulú“, „Biserica și Șcóla“, „Fóia Dieces.“, „Familia“, „Gazeta Poporului“, „Gazeta Bucovinei“, „Economia Națională“, „Fóia Săténului“, „Scóla Română“, „Románische Revue“, „Archiva societății științifice din Iași“, „Amiculú Familiei“, „Fóia bisericescă și scolastică“, „Convorbiri literare“ și „Preotulú românú“.

Inventarul bibliotecii s'a sporit, pe lângă cărțile intrate, cu exemplare din „Transilvania“ organul Asociațiunii pro 1890.

VI.

„Transilvania“ organul Asociațiunii.

1. „Transilvania“, organul Asociațiunii, s'a edat în anul 1890 sub redacțiunea primă-secretarului Asociațiunii, a dlui Ioan Popescu. Ca și în anul 1889, organul nostru s'a scos și în anul 1890 în 750 esemplare, din care 580 s'a trimis la membrii Asociațiunii, 2 la prenumerați, 18 la despărțeminte, 49 la bibliotecii școlare și în schimb și 9 oficiose; membrii Asociațiunii, cari au plătit taxele regulat au primit fôia în mod gratuit.

2. Ací e locul să Vă facem următoarea împărțire. Onorata adunare generală a Asociațiunii din anul trecut, prin concludul său, prin care a votat suma de 1000 fl. v. a. pe an pentru înavuțirea și încuragiarea literaturii române, voindu a mai înlesni edarea organului Asociațiunii, a enunțat, că studiile științifice, ce se voru premia din numita sumă, să se scotă la ivelă cu deosebire prin mijlocirea fôei noastre „Transilvania“. Primă secretarul și redactorul foii, domnul Ioan Popescu, mănecându delă numitul enunțat, a stăruiț la comitetul să i-se înlesnescă imediat redactarea foii, votându-se o sumă ôre-care, din care să se remunereze colaboratorii angagiați, căroră 'li-arú fi pusú în vedere, că vorú fi remunerați. Avéndu în vedere stăruița arêtată a redactorului și vréndu a o mulțami comitetul în concludul său relativ la modul, cum să se esecute concludul adunării generale, a pusú în vedere și premiarea publicațiunilor *tipărite* în „Transilvania“ delă adunarea din Făgăraș încóce, cari notificându-se și numai din partea redacțiunii, se vorú găsi că întrunescú condițiunile cuprinse în concludul onoratei adunări provocatú mai sus.

În urmarea acestui conclud alú comitetului, pe basa căruia s'a scrisú concursul literar, redactorul fôei notifică aceluia

publicațiunile tipărite în anul 1890 în „Transilvania“, cari ar fi să se remunereze, dimpreună cu remunerațiunile, ce ar fi a se vota în suma totală de 260 fl. v. a., cerëndu liberarea acestei sume dreptu ajutoru pentru remunerarea colaboritorilor pro 1890. Vrëndu de o parte a termina cestiunea, érá de alta a evita provocarea susceptibilității unuia s'aú a altuia dintre autorii notificați, comitetulú, fără a reflecta la meritulú studiilorú notificate, a încuviințatú esceptionalminte cererea redactorulú și a votatú de astă-dată, în așteptarea indemnisiării ulterioére din partea onoratei adunări, suma cerutá de 260 fl. v. a. „ca ajutorú extraordinarú pentru redactarea fói în anulú 1890“, fără a se crea însé prin acésta casú de precedentá. Suma de 260 fl. s'a solvitú din suma de 1000 fl., votatá pentru promovarea literaturii nóstre, la mâna redactorulú spre a o distribuí însuși între persónele, cari prin colaborarea lorú 'i-aú înlesnitú redactarea în anulú 1890. Încátú pentru viitorú însé comitetulú a enunțatú, că din *mia* de floreni amintită mai susú va remunera, în ce privesce „Transilvania“, numai studiile științifice, cari intrate la concursú și trecute prin critică se vorú afla, că meritá a fi remunerate și apoi publicate în „Transilvania“.

Cu scopú de a preintimpina casurile de natura celui espusú, comitetulú a hotărítú să întrevină la onorata adunare generală, ca onoratú aceea, în sfera competenței sale, constatândú lipsa de a se înlesni redactarea fói Asociațiunii, spre căre scopú până acumú s'a spesatú anú de anú sumá de 400 fl. v. a., să voteze pentru primú-secretarulú și redactorulú numitei fói pe viitorú o remunerațiune anualá mai mare, de cüm e cea de presentú, din care să-í fie posibilú a remunera și colaboratori la fói, ceea-ce prin acésta și facemú. Spre orientarea onoratei adunări generale ne permitemú a însemna, că edarea organulú Asociațiunii pentru anulú 1890 a costatú, inclusive remunerațiunea redactorulú cu 400 fl. v. a. și ajutorulú extraordinarú cu 260 fl., suma de 1411 fl. 25 cr.

VII.

Despărțemintele Asociațiunii.

Cu privire la despărțemintele Asociațiunii însemnăm cu plăcere, că aprópe în tóte s'aú desvoltatú o activitate înbucurátóre întru promovare scopurilorú Asociațiunii. În deosebí dela întroducerea nóuei arondári, ceea ce amú pusú la cale înmediatú dupá adunarea generalá din anulú trecutú, se simte o nóuá viață în întregú organismulú Asociațiunii, astfelú că nu ne amú înșelatú, când în raportulú nostru din anulú trecutú điserámú din cuvéntú în cuvéntú, „și e îndreptáțită speranța, că înteressarea (de scopurile Asociațiunii) va cresce din anú în anú“. Cele mai multe despărțeminte sântú deja organizate respect. reorganizate; în unele curgú tocmai lucrările pentru organizare. Despre organizarea indicatá, fiindú încă în curgere, vomú raporta la proxima adunare generalá; cu atátú mai vértosú, căcí întréga lucrare aparține activității nóstre din anulú curentú 1891, despre care avemú a raporta proximei adunári generale.

VIII.

Propuneré.

Supunéndú raportulú acesta aprețiaríi onoratei adunári generale în legáturá cu aclusele :

1. rațiociniulú pro 1890 împreună cu raportulú cassarului;
2. budgetulú pro 1892;
3. Consemnarea membrilorú nouú însinuați;
4. Consemnarea celorú reposați dintre membrii Asociațiunii;
5. Consemnarea stipendiștilorú și ajutoráșilorú Asociațiunii;
6. Programa a V-a a șcólei de fete a Asociațiunii:
Onorata adunare generalá să binevoiescă :
 - a) a da comitetului absolutorulú pentru activitatea din 1890;
 - b) a declara de membrii pre cei consemnați în lista prezentată;

- c) a face amintirea obicinuită pentru membrii repotați;
 d) a lua la cunoscință raportul comitetului;
 e) a lua o hotărîre cu privire la fîoia „Transilvania“;
 f) a aproba budgetul propus pro 1892;
 g) a întregi comitetul prin alegerea unui membru ordinar
 pe restul periodului 1890—1893.

*Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru
 țiliteratura română și cultura poporului român, ținută în
 Sibii la 3 Augustă 1891.*

George Barițiu m. p.,
 președinte.

Dr. I. Crișianu m. p.,
 secretarū II.

Nr. 227/1891.

Conspectulū

stipendiaților și ajutoaraților actuali ai Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

A. Din fondulū Asociațiunii.

Florentinū Corcheșu, elevū alū școlei de sculptură în Satulungū 100 fl.

B. Din fundațiunile Asociațiunii.

Eliseiū Mezei, studentū de clasa VI. gimn. în Blajū din fundațiunea Marinovicī	60 fl.
Ioanū Rațiu, studentū de clasa VIII gimn. în Clujū din fundațiunea Dobăca	50 „
George Vătașanū, stud. de clasa VIII gimn. în Brașovū din Fundațiunea Riurēnū	40 „
Michailū Candrea, studentū de clasa VI gimn. în Beiusū din fundațiunea Bașota	20 „
Iosifū Schiopulū, studentū de clasa V. gimn. în Blajū din fundațiunea Galliană	60 „
Ioanū Moldovanū, învțăcelū de cismăritū, din fundațiunea Tofalēnă	20 „

C. Din dotațiunea societății „Transilvania“.

George Stupinā Moga, învțăcelū de măsăria	25 „
Pavelū Jurca, „ „ croitoria	25 „
Valeriū Nagy, „ „ lăcătăria	25 „

Teodoru Beșteleu, învățăcelu	de făuriă		25 fl.
Emericu Păpucă,	" "	măsăria	25 "
Traianu Todoranu,	" "	făuriă	25 "
Silviu Solomonu,	" "	mașinăria	25 "
Ilie Cordoșu,	" "	cojocăria	25 "
Vasilie Suciă,	" "	lăcătăria	25 "
Dionisie Băgăianu,	" "	mașinăria	25 "
Victorū Radu,	" "	rotăria	25 "
Inocențiu Crișianu,	" "	croitoria	25 "
Ioanū Hirjocū,	" "	cismăria	25 "
Vasilie Solomonu,	" "	făuriă	25 "
Clemente Candale,	" "	făuriă	: 25 "
George Marcu,	" "	croitoria	25 "

D. Din donațiunea de 500 fl. dela institutulū „Albina“.

Elevei Silvia Miculescu		50 fl.
" Veturia Ivanu		50 "
" Lucreția Bunea		50 "
" Maria Micu		50 "
" Carolina Fincu		50 "
" Valeria Deganu		50 "
" Cornelia Pasca		50 "
" Victoria Crișianu		50 "
" Victoria Branisce		50 "
" Valeria Lenghelu		50 "
" Lucreția Stanca		50 "

Nr. 227/1891.

Consemnarea

membrilorū Asociațiunii transilvane insinuați dela adunarea generală din Reghinū, ținută în 28 Augustū 1890, până la 14 Augustū 1891.

Membrii fondatori: Vasilie Zehanū, avocatū în D.-St.-Martinū; Dr. Aureliū Maniū, notarū publicū în Oravița; „Sylvania“, institutū de creditū și economii în Șimleu.

Membrii pe viață: Dr. Remusu Roșca, secret. consistorialū în Sibiu; Ioanū Clôje, economū în Boiță; Ioanū Bozoșanū, preotū în Moșna; Iosifū Lupū, preotū în Stena; Andreiū Bârseanū, profesorū în Brașovū.

Membrii ordinari: George Bobeșu, preot în Sibiiu; Dr. Nicolae Vecerdea, avocat în Sibiiu; Istrate Radu, econ. în Boita; Simionu Căluțiu, avocat în D.-St.-Martinu; Nicolau Popu, proprietaru în Bobohalma; Vasile Moldovanu, președ. la sed. orf. în Boziașu; Nicolau Todoranu, protop. în Cetatea de baltă; Mironu Dascălu, preot în Cetatea de baltă; Timoteiu Circa, comerc. în D.-Szt.-Martinu; Petru Sămărghitianu, preot în Cucerdea română; Dum. Stefu, econ. în Boziașu; Glig. Potoru, econ. în Cucerdea-rom., Vas. Marcu, econ. în Bobohalma; Nic. Costea, docente în Boziașu; Vas. Berbecariu Muntenescu, preot în Boziașu; Emiliu Popu, preot în Bobohalma; Dan. de Tămașu, protopop în Dégu; Lazaru Căluțiu, proprietaru în Cerghiđelü; Alexandru I. Moldovanu, proprietaru în Chirileu; Ioanu Hancu, econ. în Cerghiđelü; Alexe Verzea, preot în Satulungu; Toma Frateșu, preot în Bacifaleu; Radu M. Odoru, econom în Turcheșu; Nicolae Băzărea, industriaș în Turcheșu; Stefanu Cacovenü, subjude reg. în Alba-Iulia; Stefanu Argăsală, comerciant în Turcheșu; Ioanu Broșu, paroch în Dîrștea-Brașovulu; Ignatie Mircea, studentu din Cața; Ioanu Baciü, din Hațegü; Stefanu Șelariu, comerciant în Hațegü; Ioanu Cornea, din Hațegü; Paulu Olténü, docente în Hațegü; Severu Murășanu, profesor în Năseudü; George Bogdanu, preot în Bradü; Vasile Boneu, profes. în Bradü; Iosifü Popescu, candidat de avocat în Reghinu; Ioanu Butnarü, proprietaru în Petelea; Clemente Raicu, vice-protopop în Cohalmü; Ioanu Buzea, asesorü opidan în Cohalmü; Pompiliu Predoviciu, preot în Merchiașa; Ioanu Brotea, preot în Mateiașu; Ioanu Lupu, preot în Jibertü; Nicolau D. Mircea, protopop în Cohalmü; Andreiu Stroia, docente, în Cohalmü; I. Boranciu, docente în Cohalmü; I. Suciü, preot în Bogata-Olténă; George Spornicu, preot în Cohalmü; Romulu Simu, docente în Orlatü; Ios. Orbonașu în Orăștia; Dr. Stef. Érdely în Orăștia; N. Vladu în Orăștie; Aur. Barcianu în Orăștia; Toma Haneșu în Orăștia; P. Draghiciu în Orăștia; Augustinu Chețianu, preot în Bobohalma; Alexandru Mutu, preot în Adămușu; Basiliu C. Vlasi, preot în M.-Zah; Ioana Bosdocu, administratorü în Cicudu; Teofilu P. Moldovanu, docente în Cuesdiu; Ioanu Russu, docente în Velheru; Ioanu Catona, docente în M. Dateșu; Basiliu Moga, docente în Chimitelnicu; Alexandru Macarie, docente în M.-Zah; Basiliu Anghelü, preot în M.-Dateșu; Ioanu Ignatu, docente în M.-Ludoșu; Michailu N. Cicudi, preot în Socolulu de Câmpie; Teofilu Popu, preot în Hădăreü; Ioanu Comanu, docente în Căpușu; Teodoru Harșanu, preot în Chimitelnicu; Valeriu Catona, propr. în M. Dateșu; Nicolae Cucuiu,

preotŭ în M.-Bogata; Iuliŭ Deacŭ, preotŭ în M. Tohatŭ; Georgiŭ F. Negruŭiŭ, docente în M. Lechința; Alexandru Precupŭ, preotŭ în Sicușei; Pavelŭ Oprișa, prof. în Bradŭ; Florianŭ Hatoșŭ, cassarŭ la instit. „Someșana“ în Dejŭ; Ioanŭ R. Cherecheșŭ, cand. de avocatŭ în Dejŭ; Ludovicŭ Frâncu, propriet. în Buzașŭ; Ioanŭ Vajda, propr. în Olpretŭ; Bârsanŭ Ambrosiu, artiste comunalŭ Hașegŭ; Romanŭ Dionisiu, candidatŭ de adv. în Mediașŭ; George Crișianŭ, preotŭ în Mediașŭ; Pavelŭ Popescu, preotŭ în Bôrta; Nicolae Racotia, medicŭ în Șeica-mare; Ioanŭ Baciŭ, propr. în Șarla; Ioanŭ Munteanŭ, preotŭ în Agerbiciu; Basilŭ Busaiŭ, preotŭ în Buia; Ioanŭ Jurca, propriet. în Răvășelŭ; Michailŭ Jurca, proprietarŭ în Șaldorfŭ; Dumitru Deacŭ, preotŭ în Caltvassăr; Dr. Popŭ Laurențiu, avocatŭ în Abrudŭ; Ioanŭ Babuŭiŭ, preotŭ în Bucium-sasa; Vasilie Chirtopŭ, proprietarŭ în Câmpeni; Petru Macaveiŭ, proprietarŭ în Bucium; Dr. Enea Draia, cand. de avocatŭ în Abrudŭ-satŭ; Dr. Vasiliŭ Fodorŭ, candidat de avocatŭ în Abrudŭ; Silviŭ Lazarŭ, contabilŭ în Abrudŭ; Teofilŭ Faurŭ, neguțatorŭ în Abrudŭ; Petru Vizășeanŭ, propr. în Abrudŭ; Nicolae Cirlea, notariŭ publicŭ în Abrudŭ; Sabin Piso, protopopŭ în Agnita; Ioahimŭ Părau, capelanŭ în Agnita; Ioanŭ Cocosŭ, preotŭ în Zlagna; Răgnéla Ioanŭ, preotŭ în Șors; Romanŭ Nicolae, preotŭ în Bârghișŭ; Răgnéla George, învêț. în Șorș; Ienciu Ioanŭ, econ. în Țichindélŭ; Darlogea Moise, notarŭ în Calborŭ; Mandocea Emilŭ, învêț. în Agnita; Constantinescu Danielŭ, preotŭ în Ighișdorfŭ; Popelea Ioanŭ, econ. în Boholțŭ; Brumbea Moise, econ. în Calborŭ; Comșa Dum., comere. în Cinculŭ-mare; Cârstea Vasile, econ. în Calborŭ; Păcală Michailŭ, preotŭ în Șulumberg; Vancea Iosifŭ, preotŭ în Blajŭ; Suciŭ Petru, teologŭ absolutŭ în Blajŭ; Ordace Gregoriu, propriet. în Blajŭ; Branŭ Zacharia, protopopŭ în Sâncelŭ; Lita Iosifŭ, preotŭ în Iclodŭ; Albinŭ Isidorŭ, propr. în Blajŭ; Ionascu Nicolau, profes. în Blajŭ; Gerasimŭ Domide, parochŭ în Rodna veche; Petru Vêrtic, parochŭ în Macodŭ; Constantinŭ Antonŭ, propr. în Năsêudŭ; Pipoș Petru, jude reg. la Tablă în M.-Oșorcheiŭ; I. Pantea, preotŭ în Riciŭ; Filipŭ Popŭ, preotŭ în Bandulŭ; Alecs. Popŭ, preotŭ în Alpretŭ; P. Draghiciŭ, protonotariŭ în Orăștia; Toma Haneș, oficialŭ în Orêstie; Aurelŭ Popoviciŭ Barcianŭ, comptabilŭ în Orêstie; N. Nestorŭ, protopopŭ în Orêstie; N. Berebanțŭ, propriet. în Cujirŭ.

Nr. 227/1891.

Consemnarea

membrilorŭ Asociațiunii transilvane, carŭ aiŭ reposatŭ dela adunarea generală din Reghinŭ ținută în 28 Augustŭ 1890 până la 14 Augustŭ 1891.

Antoniŭ Mocionyi de Foenŭ, membru fundatorŭ; Elia Macellarŭ, consilierŭ gub. în pensiune, membru fundatorŭ; Dr. Ioanŭ Moga, medicŭ în Sibiiŭ, membru pe viață; Ioanŭ Rațiŭ, protopopŭ în Hașegŭ, membru ordinarŭ.